

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL SOCIALISTA A L'AJUNTAMENT DE MATARÓ DE REBUIG A LA GUERRA ARANZELÀRIA EMPRESA PEL PRESIDENT DELS ESTATS UNITS

La política aranzelària del president dels Estats Units, Donald Trump, ha intensificat el seu enfocament proteccionista, generant tensions significatives amb aliats tradicionals i amenaçant l'estabilitat de l'economia global.

A les poques setmanes d'arribar a la presidència, Donald Trump va concretar els anuncis sobre imposició d'aranzels que havia fet durant la campanya electoral i va anunciar la imposició de forts gravàmens als productes procedents de Xina, Mèxic i Canadà; sent aquests dos últims països dos socis comercials de gran importància pels nord-americans, que, especialment en el cas Mexicà, fabriquen productes intermedis utilitzats en la producció industrial dels Estats Units. Posteriorment, va anunciar que no s'imposarien aranzels a Mèxic i Canadà per, setmanes més tard, imposar-los finalment però suspenent la seva aplicació efectiva fins el dia 2 d'abril.

Trump també ha anunciat la imposició d'aranzels "recíprocs" dirigits a països que, segons ell, apliquen gravàmens injustos a les exportacions estatunidenques. Aquesta mesura afectarà nacions com el Brasil, l'Índia, el Japó, el Canadà i també a la Unió Europea, i podria entrar en vigor a partir del 2 d'abril.

Un exemple concret d'aquestes amenaces és l'advertiment de Trump d'imposar els majors aranzels de la història a les exportacions de la Unió Europea cap als Estats Units, afectant productes per un valor estimat de 500.000 milions de dòlars. Els sectors més perjudicats serien les farmacèutiques, l'automoció, la maquinària, la indústria alimentària i el sector agrari, entre altres. La UE té menys de dos mesos per a negociar abans que aquests aranzels entrin en vigor l'1 d'abril.

D'altra banda, ja han entrat en vigor aranzels que arribaran al 25% sobre tot l'acer i l'alumini importat als Estats Units. Aquesta mesura ha trobat la seva resposta en diferents països que han contraatacat amb la imposició d'aranzels als productes estatunidencs. Aquest ha sigut el cas de la Unió Europea – a on la política duanera és competència de la Unió i no dels Estats membres – que ha imposat aranzels sobre productes de tota mena procedents dels Estats Units, com els pantalons texans, productes agrícoles, begudes alcohòliques, automòbils i motocicletes i productes cosmètics, entre d'altres, i que entraran en vigor a partir del dia 1 d'abril.

Aquesta estratègia no sols atenta contra l'estabilitat de l'economia mundial, sinó que també perjudica als propis consumidors i empreses estatunidenques, encarint els seus propis productes, malmetent el poder adquisitiu dels seus ciutadans i generant la pèrdua d'empreses i llocs de treball, al mateix temps que genera tensions innecessàries amb aliats històrics.

Aquestes accions no sols afecten els països directament involucrats, sinó que també generen incertesa en els mercats financers i poden desencadenar represàlies que amplifiquin l'impacte econòmic negatiu a nivell global. La Unió Europea, més enllà dels primers aranzels ja imposats, ha anunciat que reaccionarà de manera "ferma i immediata" contra els aranzels proposats pels Estats Units que, suposadament, entraran en vigor a

partir del 2 d'abril, subratllant que aquestes mesures augmenten els costos, ofeguen el creixement i pertorben els mercats globals.

Els efectes perniciosos de l'esclat d'una guerra aranzelària i comercial es farien sentir, a més, en "l'economia real" a nivell mundial, destruint llocs de treball, disparant la inflació i posant en risc el creixement econòmic i, en definitiva, exportant una recessió econòmica autogenerada combinant la inflació i l'atur. Uns efectes nocius per a l'economia global que encara es veuen agreujats pels continus canvis de criteri i anuncis contradictoris de l'Administració Trump i que provoquen una incertesa total en els agents econòmics internacionals.

Una guerra comercial generalitzada no només no porta a una protecció efectiva de l'economia del país que la inicia, sinó que és la font de greus problemes econòmics que acaben convertint-se en inestabilitat política i social, tal i com mostra la pròpia història.

Durant el primer mandat de Donald Trump a la presidència dels Estats Units, també es van imposar, en menor mesura, aranzels sobre l'acer i l'alumini d'importació l'any 2018. Un estudi elaborat l'any 2023 per la Comissió de Comerç Internacional va demostrar que, si bé els aranzels als metalls van expandir de manera molt modesta la producció nacional d'aquests productes, van encarir enormement els costos de producció d'automòbils, eines i maquinària, al tractar-se de productes intermedis usats en la producció d'altres béns industrials i incorporats als costos de producció, xifrant la reducció de producció d'aquestes indústries en 3.000 milions de dòlars als Estats Units, amb la corresponent pèrdua de llocs de treball.

En aquesta ocasió, i tenint en compte que estem davant d'una guerra aranzelària general i no només circumscrita a un sector productiu concret, les estimacions de pèrdua d'ocupació que fan alguns experts arriben als 100.000 llocs de treball als Estats Units, inclosos els 20.000 que es produiran al sector de l'alumini, segons declaracions recents de William Oplinger, director executiu l'empresa Alcoa.

Però per trobar l'exemple més paradigmàtic del fet que una guerra aranzelària generalitzada només porta a la ruïna i a la misèria, cal que anem la dècada de 1930. Concretament al 17 de juny de 1930, quan, sota el mandat del president Hoover, es va aprovar la coneguda com Llei Hawley-Smoot, en virtut de la qual els Estats Units augmentaven els aranzels existents i els estenien a les importacions de gairebé 20.000 productes. La mesura, que tenia com a objectiu protegir l'economia nord-americana en el context de la Gran Depressió originada arrel del crack bursàtil del 24 d'octubre de 1929, va provocar que els principals socis comercials dels Estats Units implantessin aranzels recíprocs, s'enfonsés el comerç mundial i s'exportés la Gran Depressió a tot el món, generant una crisi econòmica i social d'abast mundial que, com ja sabem, va tenir greus conseqüències històriques.

Tal va ser la magnitud dels efectes negatius de la guerra comercial empresa pels Estats Units a principis dels anys 30 que, un cop acabada la Segona Guerra Mundial, el país nord-americà es va convertir en un dels principals defensors del lliure comerç. Des de la postguerra, el país va impulsar la reducció de barreres aranzelàries i la signatura d'acords multilaterals sota la convicció que un comerç obert beneficia a tots.

Ara, Donald Trump amenaça amb trencar amb una política comercial basada en el lliurecanvisme que els diferents governs dels Estats Units han practicat des del final de la Segona Guerra Mundial, aïllant-se, posant en risc la seva pròpia competitivitat i repetint tràgics errors del passat.

La imposició d'uns aranzels d'aquestes característiques només produirien els efectes desitjats pel president Trump si tots els països afectats no responguessin a l'agressió i assumissin una fuga de massiva d'empreses cap als Estats Units i la conseqüent recessió pròpia en benefici en benefici d'aquell país. Com no pot ser d'una altra manera, és evident que això no passarà. Els europeus no volem la guerra, però si ens la declaren haurem de respondre amb contundència.

Si els aranzels imposats pel president Trump no són retirats i els nous aranzels anunciats acaben entrant en vigor, la Unió Europea es veurà abocada a establir aranzels recíprocs als Estats Units, un dels seus principals socis comercials, encara més durs; el que presumiblement tindrà com a conseqüència l'esclat d'una recessió global a nivell mundial, previsiblement major que la de la dècada de 1930, ja que l'economia mundial està molt més interrelacionada actualment.

A banda d'accions purament defensives, cal que el conjunt de les institucions de la UE i tots els Estats membres treballin per obrir nous mercats que facin reduir la seva dependència comercial dels Estats Units. En el cas espanyol, tot i que hi ha una relació comercial prou significativa amb els Estats Units – som el setè exportador de la UE als Estats Units –, els efectes d'aquesta guerra comercial s'agreuarien exponencialment degut a la gran interrelació de la nostra economia amb les economies alemanya, italiana o francesa – primer, segon i quart en el rànquing, respectivament –.

En conclusió, una escalada en la política aranzelària dels Estats Units no és només un tret als peus dels nord-americans, sinó que també constitueix la via per generar una recessió global que farà sentir els seus efectes en totes les economies del planeta.

Per tot l'exposat anteriorment, el Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament de Mataró proposa a la Junta de Portaveus l'adopció dels següents ACORDS:

PRIMER-. Instar la Comissió Europea i el Parlament Europeu a prendre les mesures necessàries per respondre amb contundència si els aranzels anunciats pels Estats Units acaben entrant en vigor el dia 2 d'abril.

SEGON-. Instar els Governos d'Espanya i de la Generalitat posar a disposició de les empreses del nostre país que tenen mercat obert als Estats Units les eines necessàries per cercar nous mercats alternatius.

TERCER-. Traslladar els presents acords a la Comissió Europea, al Parlament Europeu, al Govern d'Espanya i al Govern de la Generalitat, així com a sindicats UGT, CCOO i a les patronals PIMEC, FAGEM i Foment del Treball.

Mataró, 23 de març de 2025

Francisco Javier Gomar Martín
Portaveu del Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament de Mataró